

רשומות

הצעות חוק

14 במרס 1988

1877

כ"ה באדר התשמ"ח

צמוד

160 חוק רשות הנמלים (תיקון מס' 5), התשמ"ח-1988

170 חוק הינוך מיוחד, התשמ"ח-1988

מתפרסמת כזה הצעת חוק מטעם הממשלה:

מבוא

רכבת ישראל מופעלת כיום בידי אגף הרכבת שהוא אגף מאגפי משרד התחבורה, וזאת מכח הסמכויות המוקנות לשר התחבורה ולמנהל הכללי של הרכבת בפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972.

במטרה לפתח את מסילות הברזל ולשפר את שירותי הרכבות, קבעה הממשלה בהחלטתה מס' 485 מיום י' בסיוון התשמ"ז (7.6.1987), כי יש למוג את הרכבת ברשות הנמלים, אשר הוקמה לפי חוק רשות הנמלים, התשכ"א-1961, ופועלת על פיו.

הצעת חוק זו באה לשם יישום ההחלטה האמורה של הממשלה והיא כוללת את התיקונים הנחוצים לתכלית זו בשני החיקוקים הנ"ל.

חוק רשות הנמלים (תיקון מס' 5), התשמ"ח-1988 [127]

1. חוק רשות הנמלים, התשכ"א-1961¹ (להלן - החוק העיקרי), ייקרא "חוק רשות הנמלים והרכבות, התשכ"א-1961".

2. בסעיף 1 לחוק העיקרי -

- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "כינון הרשות";
- (2) האמור בו יסומן (א), והמלים "(להלן - הרשות)" - יימחקו;
- (3) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) רשות הנמלים תמזג בתוכה את מסילות הברזל, תיקרא רשות הנמלים והרכבות (להלן - הרשות), ותפעל באמצעות מועצת הרשות, מנהל הרשות ועובדי הרשות; לענין זה, "מסילת ברזל" - כמשמעותה בפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972² (להלן - פקודת מסילות הברזל)".

3. בסעיף 4 לחוק העיקרי, אחרי "(להלן - נמלי הרשות)" יבוא "ואת מסילות הברזל".

4. במקום סעיף 5 לחוק העיקרי יבוא:

5. הקו המנחה בפעולות הרשות יהיה לנהל את כלל נמליה וכל נמל מנמליה ואת מסילות הברזל, כמפעלים הנושאים את עצמם."

5. בסעיף 6 לחוק העיקרי -

- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "מועצת הרשות והרכבה";
- (2) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) הממשלה תמנה על פי הצעת שר התחבורה מועצה לרשות (להלן - המועצה); המועצה תהיה של חמישה עשר חברים בהם תשעה מקרב הציבור ושושה מקרב עובדי המדינה".

דברי הסבר

את ההכנתה הנחוצה ולקרוא לגוף האמור בשם "מועצת הרשות". למועצה יינתנו הסמכויות שהיו עד כה לרשות בקביעת המדיניות.

המנהל הכללי של הרשות יהיה אחראי על ניהול הנמלים, והמשנה למנהל הכללי של הרשות ינהל את הרכבת.

לסעיף 4 הקו המנחה את מדיניות הרשות לענין ניהול נמליה יהיה הקו המנחה גם לענין ניהול הרכבת; כמו כל אחד מנמלי הרשות, תנוהל הרכבת כמפעל הנושא את עצמו.

1 לסעיף מאחר ותפקידיה של רשות הנמלים יורחבו ויכללו גם את הפעלת מסילות הברזל והרכבות, מן הראוי שעובדה זו תשתקף גם בשמה.

לסעיפים 2, 3, 18, מעמדם של הגופים אשר ינהלו את רשות הנמלים והרכבות ויפעלו בשמה. 29, 30

בחוק רשות הנמלים אין אבחנה - מבחינה לשונית - בין הרשות בתור שכזו לבין הגוף הקובע את מדיניותה והמהווה חלק ממנה, והמונח "רשות" משמש את שניהם. מוצע לערוך

¹ ס"ח התשכ"א, עמ' 145, 216: התשמ"ח, עמ' 198.
² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 23.

- (3) בסעיף קטן (ב), במקום "הרשות" יבוא "המועצה" ואחרי "ענייני נמלים" יבוא "ומסילות הברזל";
- (4) בסעיף קטן (ג), אחרי "זיקה לנמלים" יבוא "ולמסילות הברזל";
- (5) בסעיף קטן (ד), במקום "הרשות" יבוא, בכל מקום, "המועצה";
- (6) בסעיף קטן (ה), במקום "הרשות" יבוא "המועצה".
7. בסעיף 7 לחוק העיקרי -
- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "תקופת כהונתם של חברי המועצה".
- (2) במקום "הרשות" יבוא, בכל מקום, "המועצה";
- (3) במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) תקופת כהונתו של חבר מועצה תהא שלוש שנים מיום מינויו."
- (4) סעיף קטן (ב) יימחק וסעיפים קטנים (ג) ו-(ד) יסומנו (ב) ו-(ג) בהתאמה.
8. בסעיף 8 לחוק העיקרי, במקום "חבר הרשות" יבוא, בכל מקום, "חבר המועצה".
9. במקום סעיף 9 לחוק העיקרי יבוא:
- "גמול 9. חבר המועצה לא יקבל מהרשות שכר בעד שירותיו, אך חבר המועצה מקרב הציבור יהיה זכאי לכיסוי הוצאותיו בשיעור ובאופן שתקבע המועצה."
10. בסעיף 10 לחוק העיקרי, במקום "חבר הרשות" יבוא, בכל מקום, "חבר המועצה".
11. בסעיף 11 לחוק העיקרי, במקום "הרשות" יבוא, בכל מקום, "המועצה".
12. בסעיף 12 לחוק העיקרי, במקום "הרשות" יבוא, בכל מקום, "המועצה".
13. בסעיף 13(א) לחוק העיקרי, במקום "הרשות" יבוא "המועצה".
14. בסעיף 14 לחוק העיקרי, במקום "הרשות" יבוא, בכל מקום, "המועצה".
15. בסעיף 15 לחוק העיקרי -
- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "הנהל במועצה";
- (2) בסעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג), במקום "הרשות" יבוא "המועצה";
- (3) במקום סעיף קטן (ד) יבוא:
- "(ד) מנהל הרשות ומשנהו זכאים להיות נוכחים בישיבות המועצה."
16. בסעיף 15א לחוק העיקרי, במקום "מהרשות" יבוא "מהמועצה", ובמקום "הרשות" יבוא "המועצה".

דברי הסבר

לסעיף 6 מוצע שתקופת כהונה אחת של חבר מועצה תהיה שלוש שנים.

לסעיפים 7 התיקונים המוצעים הם טכניים בלבד ומתבק' ו'8 עד 19 שים מהוספת המונח "מועצת הרשות".

16. בסעיף 15 לחוק העיקרי, במקום "הרשות" יבוא "המועצה". תיקון סעיף 15 ב
17. בסעיף 16 לחוק העיקרי, במקום "חבר הרשות" יבוא "חבר המועצה". תיקון סעיף 16
18. בסעיף 17 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 17
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "הרשות תמנה" יבוא "המועצה תמנה", במקום "עם הרשות" יבוא "עם המועצה" ובמקום "(להלן - מנהל הרשות)" יבוא "(בחוק זה - מנהל הרשות)";
- (2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב) המועצה תמנה, על פי הצעת שר התחבורה ובאישור הממשלה, משנה למנהל הרשות אשר יכהן כמנהל הכללי של מסילות הברזל".
- (3) בסעיף קטן (ג), במקום "הרשות תמנה" יבוא "המועצה תמנה".
19. בסעיף 17 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 17 א
- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "תקופות כהונה של מנהלים";
- (2) בסעיף קטן (א), במקום "הרשות רשאית" יבוא "המועצה רשאית";
- (3) בסעיף קטן (ב), בפסקה (1), במקום "כאמצעות הרשות" יבוא "כאמצעות המועצה" ובפסקה (2), במקום "עם הרשות" יבוא "עם המועצה";
- (4) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:
- "(ד) הוראות סעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג) יחולו גם לגבי המשנה למנהל הרשות.
- (ה) תקופת כהונתו של מנהל נמל תהא חמש שנים: המועצה רשאית, באישור שר התחבורה ולאחר שהובאה בפניה המלצת מנהל הרשות, להאריך את כהונתו לתקופות נוספות."
20. אחרי סעיף 19 לחוק העיקרי יבוא: הוספת סעיף 19 א
- 19 א. נחתם בין המדינה לבין הרשות לבין הארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדי הרשות, הסכם בדבר העברת עובדי רכבת ישראל משירות המדינה לשירות הרשות, יחולו הוראות אלה מיום תחילתו של ההסכם (להלן - הסכם להעברת עובדים):
- (1) עובד המדינה שנקבע בהסכם להעברת עובדים יהיה עובד הרשות החל מן היום שנקבע בו;
- (2) על אף האמור בכל דין, עובד המדינה שהיה לעובד הרשות כאמור בפסקה (1), לא יהיה זכאי להטבות פרישה כלשהן בשל ההעברה;
- (3) עובד שהיה לעובד הרשות כאמור בפסקה (1) ולא הסתגל לעבודה

דברי הסבר

סעיף זה קובע את העקרונות הכלליים אשר פרטיהם יקבעו בהסכם.

לסעיף 20 כחלק מהסדרי המיזוג של הרכבת ברשות הנמלים מוצע שעובדי הרכבת יועברו משירות המדינה לשירות הרשות. ההעברה תוסדר לפי הסכם והוראות

ברשות בתנאים ובתקופה שנקבעו בהסכם להעברת עובדים, לא יחולו עליו הוראות פסקה (2) וזכויותיו יהיו כפי שנקבע בהסכם להעברת עובדים:

(4) קיבלה הרשות על עצמה, בהסכם להעברת עובדים, לקיים את זכויותיו של עובד אשר היו לו כלפי המדינה מכח יחסי עובד ומעביד בשל תקופת היותו עובד שלה, לא יהיה העובד רשאי לתבוע קיומן של זכויות אלה מן המדינה.

19ב. תנאי הסכם עבודה בין הרשות לבין הארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדי הרשות, שענינם תנאי עבודה, שינויי תקן, שכר והטבות אחרות, טעונים אישור שר התחבורה ושר האוצר, וזאת לתקופה של שנה אחת מיום העברת רוב עובדי רכבת ישראל משירות המדינה לשירות הרשות.

תיקון סעיף 20

21. בסעיף 20 לחוק העיקרי -

- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "תקנות";
- (2) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא: "ופקודת מסילות הברזל";
- (3) בסעיף קטן (ב), במקום "לפי פקודת הנמלים" יבוא "כאמור" ובמקום "לנמלי הרשות" יבוא "לרשות".

תיקון סעיף 21

22. בסעיף 21 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(אא) לענין מסילות הברזל רשאית הרשות להציע לשר התחבורה תקנות בדבר תעריפי אגרות שישתלמו לה או לאחרים, ובדבר סדרי גבייתן ותשלומן של האגרות, ובין היתר - לענין הובלה והסעה, החסנה ושמירה של טובין וכן שירותים שונים אחרים."

תיקון סעיף 22

23. בסעיף 22 לחוק העיקרי -

- (1) בסעיף קטן (א), אחרי "נמליה" יבוא "ומסילות הברזל";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "יושב ראש הרשות" יבוא "יושב ראש המועצה".

תיקון סעיף 23

24. בסעיף 23(א) לחוק העיקרי, במקום "כמשמעותו בסעיף 58" יבוא "כמשמעותו בפקודה האמורה".

הוספת סעיף 23א

25. אחרי סעיף 23 לחוק העיקרי יבוא:

"הענקת סמכויות כלליות 23א. שר התחבורה רשאי לאצול לרשות כל סמכות מסמכויותיו על פי פקודת מסילות הברזל, למעט הסמכות להתקין תקנות בנות פועל תחיקתי."

דברי הסבר

לסעיפים 20 ו-21 התקנת תקנות בידי שר התחבורה כפי שמצויה עה לו הרשות לענין נמלים. מוצע שבנושא זה יהיה הסדר זהה גם לענין הרכבת.	ענינם של סעיפים 20 ו-21 לחוק העיקרי הוא התקנת תקנות בידי שר התחבורה כפי שמצויה עה לו הרשות לענין נמלים. מוצע שבנושא זה יהיה הסדר זהה גם לענין הרכבת.	לסעיף 25 מוצע ששר התחבורה יוסמך לאצול לרשות את סמכויותיו לפי פקודת מסילות הברזל, למעט לענין התקנת תקנות בנות פועל תחיקתי.
לסעיפים 23 ו-24 סעיפים אלה כוללים תיקונים טכניים בלבד.	לסעיף 26 מוצע שהרשות תוסמך, על פי הצעת שר התחבורה ובאישור הממשלה להקים, לצורך ביצוע תפקידיה, תאגידים בבעלותה או בשותפות עם אחרים.	

26. בסעיף 24 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 24
- (1) במקום כותרת השוליים יבוא: "ביצוע שירותים";
- (2) בסעיף קטן (א), אחרי "בנמל" יבוא "או במסילות הברזל או הקשור בפעולותיהם; כמו כן רשאית הרשות, על פי הצעת שר התחבורה ובאישור הממשלה, להקים תאגידים בבעלותה או להיות שותפה בתאגידים עם גופים אחרים לצורך ביצוע תפקידיה";
- (3) בסעיף קטן (ג), בסופו יבוא: "או במסילת ברזל".
27. בסעיף 28 לחוק העיקרי, במקום "שמגיע לה עליהם תשלום או אגרה" יבוא "לצורך גביית תשלום או אגרה, המגיעים לרשות בשלהם או מבעליהן".
28. במקום הכותרת "פרק רביעי: ניהול הרשות והנמלים" יבוא "פרק רביעי: ניהול הרשות".
29. בסעיף 29 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 29
- (1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) הרשות תגדיר את תפקידי מנהל הרשות, המשנה למנהל הרשות ומנהלי הנמלים";
- (2) בסעיף קטן (ב), אחרי "לפי פקודת הנמלים" יבוא "לפי פקודת מסילות הברזל";
- (3) בסעיף קטן (ג), בסופו יבוא: "וכן תקנה הרשות למשנה למנהל הרשות את הסמכויות הדרושות כאמור לענין מסילות הברזל".
30. אחרי סעיף 31 לחוק העיקרי יבוא:
31. בסעיף 29 ולהחלטות הרשות ומנהלה, יהיה המשנה למנהל הרשות אחראי כלפי מנהל הרשות לגבי מסילות הברזל לביצוע תפקידי הרשות והחלטותיה".
31. בסעיף 33 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 33
- (1) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה המתחילה במלים "וכן תקציב" יבוא "וכן את התקציב של כל נמל מגמליה ומסילות הברזל, ותכנית ותקציב לפיתוח מפעליה, נמליה ומסילות הברזל בשנת הכספים המתחילה באחד באפריל שלאחר מכן".
- (2) בסעיף קטן (ד), בסופו יבוא: "שיינתן תוך 60 ימים מיום שהוגשו לה".
32. בסעיף 34 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 34
- (1) ברישה, במקום "שנת העסקים שלה" יבוא "שנת הכספים";

דברי הסבר

<p>למעיפים 27 ו-28</p> <p>למעיפים 31 ו-32</p>	<p>התיקונים הם טכניים בלבד.</p> <p>סעיף 33 לחוק העיקרי ענינו תקציבים ותכנית פיתוח. מוצע שבדומה להסדר שלפיו מגישה הרשות לממשלה, באמצעות שר התחבורה, את תקציבה לפעולות השוטפות שלה ושל מפעליה, את תקציבו</p>	<p>של כל נמל וכן את תקציב הפיתוח, תגיש הרשות גם את התכנית והתקציבים הנוגעים למסילות הברזל.</p> <p>סעיף קטן (ד) לסעיף 33 לחוק העיקרי קובע כי "תכנית ותקציב פיתוח טעונים אישור הממשלה". מוצע להוסיף כי על הממשלה לתת את האישור הדרוש תוך ששים ימים. מוצע שהמונח "שנת עסקים" יוחלף במונח "שנת כספים" שהוא המונח הנכון.</p>
---	--	---

(2) בפסקה (1), אחרי "ושל כל אחד מנמליה" יבוא "ושל מסילות הברזל";

(3) בפסקה (2), במקום "שנת עסקים" יבוא "שנת כספים".

33. בסעיף 35 לחוק העיקרי, במקום "של נמליה" יבוא "שלה" ואחרי "לפיתוח הנמלים" יבוא "לפיתוח מסילות הברזל".

תיקון סעיף 35

34. אחרי סעיף 41 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיף 41א

"העברת מסילות הברזל לרשות 41א. (א) הממשלה תעביר לרשות -

1. זכויות חכירה לדורות בנכסי מקרקעין תפעוליים שהיו ערב תחילתו של חוק רשות הנמלים (תיקון מס' 5), התשמ"ח-1988 (להלן - תיקון התשמ"ח) רשומים כמקרקעי יעוד למסילת ברזל או שהיו בניהולה של רכבת ישראל; "נכסי מקרקעין תפעוליים", לענין סעיף זה -

(1) מקרקעין הנמצאים ברצועת מסילת ברזל פעילה וקיימת לפי תכנית מיתאר ארצית מאושרת;

(2) מקרקעין הנמצאים ברצועת מסילת ברזל קיימת לפי תכנית מיתאר ארצית מאושרת ושתידרש לפעילות תוך חמש שנים מתחילתו של תיקון התשמ"ח;

(3) מקרקעין המשמשים למסופי טעינה ופריקה;

(4) מקרקעין המשמשים לתחנות רכבת, משרדים וכתי מלאכה.

2. זכויות בעלות בנכסי המטלטלין וכל זכות או טובת הנאה שיש למדינה ערב תחילתו של תיקון התשמ"ח.

(ב) בנוסף לנכסים אשר יועברו כאמור בסעיף קטן (א), יקבעו שר החחבורה ושר האוצר באישור הממשלה -

1. את נכסי המקרקעין המיועדים לפיתוחן של מסילות הברזל על פי תכנית מיתאר ארצית מאושרת, או המיועדים לתפעול משולב של מסילות הברזל ומטרות עסקיות אחרות, אשר יועברו לרשות בחכירה לדורות;

2. את התמורה אשר תשלם הרשות בעד המקרקעין לפי המלצות ועדת שמאים שימנו השרים.

(ג) התמורה שתשולם בגין העברת נכסי המקרקעין לפי סעיף זה תיקבע בהתאם לשוויים לפי ייעודם.

דברי הסבר

לסעיף 34 סעיף 41א המוצע מסדיר את נושא העברת הזכויות בנכסי הרכבת מכל סוג שהוא, מהמדינה לרשות הנמלים.

לסעיף 33 סעיף 35 לחוק העיקרי קובע כי על הרשות ליצור ולקיים קרנות לחידוש נכסי הנמלים ולפיתוחם. מוצע שקרנות כאמור יוקמו גם לענין מסילות הברזל.

(ד) הממשלה תעביר לרשות כל זכות וסמכות של המדינה לפי הסכמים, התקשרויות ועסקאות שהיו בני תוקף לגבי מסילות הברזל עם כניסתו לתוקף של תיקון התשמ"ח, ומהיום שייקבע בכתב ההעברה יהיו הזכויות והסמכויות כאמור נתונות לרשות, והחובות וההתחייבויות המוטלות על המדינה בהסכמים, בהתקשרויות ובעסקאות אלה או בקשר לנכסים שהועברו כאמור בסעיף קטן (א), יהיו מוטלות על הרשות והיא תבוא לגביהם במקום המדינה לכל דבר.

(ה) הממשלה תעביר לרשות את כל הסכומים שהוקצו לרכבת ישראל, כפי שנקבע בתקציב השוטף ובתקציב הפיתוח לגבי מסילות הברזל, עד לסיום שנת הכספים שבה חל יום תחילת תיקון התשמ"ח.

(ו) כל תביעה שהיתה תלויה ועומדת מטעם המדינה או נגדה ערב תחילת תיקון התשמ"ח בקשר לנכסים, להסכמים, להתקשרויות, לעסקאות או לתפעול מסילות הברזל כאמור בסעיף קטן (א), וכן כל עילה של תביעה כזאת שהיתה קיימת אותה עת, יוסיפו לעמוד בתוקפן כאילו לא נעשתה ההעברה האמורה.

(ז) תנאי העברתם של הנכסים, הזכויות, הסמכויות וטובות הנאה ייקבעו - אם לא נקבע בסעיף זה אחרת - בהסכם בין הרשות ובין הממשלה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, ובלבד שתנאי ההסכם לא יפגעו בהנחיות שבסעיפים 5 ו-35.

אם במועד כניסתו של תיקון התשמ"ח לתוקפו לא נחתם הסכם כאמור, יקבעו שר התחבורה ושר האוצר את הסכומים שתשלם הרשות כמקדמה על חשבון הסכום שייקבע בהסכם האמור.

35. במקום סעיף 58 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 58

"פירוש מנחים 58. בחוק זה יתפרש כל מונח כמשמעותו בפקודת הנמלים או בפקודת מסילות הברזל, לפי הענין, ולענין נמלי הרשות יראו כל מקום בפקודת הנמלים ובכל חיקוק לפיה בו נאמר "הממונה על הנמלים" כאילו נאמר "רשות הנמלים"."

36. בסעיף 59 לחוק העיקרי -

תיקון סעיף 59

(1) במקום כותרת השוליים יבוא "תחולת פקודת הנמלים ופקודת מסילות הברזל, ותוקף מינויים על פיהם".

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) כל הוראה בפקודת מסילות הברזל או בתקנות או בצווים שלפיה, העומדת בסתירה להוראות חוק זה - לא תחול לגבי מסילות הברזל, למעט הוראה לענין סעיף 62 לחוק העיקרי.

דברי הסבר

הברזל, לענין מסילות הברזל של הרשות, למעט לענין חוק הנזיקים האזרחיים (אחריות המדינה), שלגביו ההוראות בפקודת מסילות הברזל או בתקנות שלפיה יגברו.

35 לסעיף זה מתקן תקלה טכנית שנפלה בניסוחו הקודם של סעיף 58.

לסעיפים 36 ו-37 מוצע לקבוע את עליונותם של הוראות חוק רשות הנמלים על אלה של פקודת מסילות

(ד) כל מינוי וכל הסמכה לפי פקודת מסילות הברזל או לפי תקנה או צו או חוק עזר שלפיה, שעמדו בתוקפם ערב תחילתו של תיקון התשמ"ח, לגבי מסילות הברזל, יראו אותם כאילו נעשו גם לפי חוק זה."

37. בסעיף 62 לחוק העיקרי, בסופו יבוא: "אלא אם כן נקבע אחרת בפקודת מסילות הברזל או בתקנות לפיה."

38. במקום סעיף 64 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 64

"דין חברי המועצה 64. דין חברי המועצה ועובדי הרשות כדין עובדי המדינה לענין חיקוקים ועובדי הרשות אלה:

- (1) חוק העונשין, התשל"ז-1977, סעיפים 2, 277-297;
- (2) פקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971;
- (3) פקודת הנזיקין [נוסח חדש].⁵

39. בסעיף 66 לחוק העיקרי -

תיקון סעיף 66

- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "קביעת סמלים";
- (2) בסעיף קטן (א), במקום "ולנמליה" יבוא "לנמלי הרשות ולמסילות הברזל".

40. בסעיף 67 לחוק העיקרי, המלים "או קנס 5,000 לירות" - יימחקו.

תיקון סעיף 67

41. בפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972 -

תיקון פקודת מסילות הברזל

- (1) בסעיף 1 -
 - (א) במקום הגדרת "המנהל הכללי" יבוא "המנהל הכללי" - מי שנתמנה למשנה למנהל הרשות לפי סעיף 17(ב) לחוק רשות הנמלים והרכבות, התשכ"א-1961 (להלן - חוק הרשות);
 - (ב) בהגדרת "פקיד רכבת", במקום "עובד המדינה" יבוא "עובד הרשות";
 - (ג) בסופו יבוא: "הרשות" - רשות הנמלים והרכבות על פי חוק הרשות.
- (2) בסעיף 2, ברישה, המלים "היא כל מסילת ברזל מופעלת בידי המדינה" - יימחקו, ובפסקה (4), במקום "בבעלות המדינה או בשכירותה או בניהולה" יבוא "בבעלות הרשות, בניהולה או בהחזקתה";

דברי הסבר

<p>לסעיף 38 התיקון הוא טכני בלבד ונובע מהגדרת "מועצת הרשות".</p>	<p>לסעיף 40 התיקון הוא טכני בלבד ובא לשם התאמה להוראות הנוכחיות שבחוק העונשין.</p>	<p>לסעיף 39 מוצע שהרשות תוסמך לקבוע סמלים גם למסילות הברזל, בדומה לסמכותה לענין הנמלים.</p>	<p>לסעיף 41 פסקאות 1 עד 8 הם תיקונים טכניים בלבד, לשם התאמת הוראות פקודת מסילות הברזל להוראות החדשות שבחוק רשות הנמלים.</p>
--	--	---	---

³ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 421: ס"ח התש"ס, עמ' 58.

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 266: ס"ח התשמ"א, עמ' 124.

- (3) בסעיף 15, במקום "המדינה" יבוא, בכל מקום, "הרשות";
- (4) בסעיף 18 (ד), המלים "לאדם הנוסע בשירות המדינה" - יימחקו;
- (5) בסעיף 20(ד), במקום "מוכות המדינה" יבוא "מוכות הרשות";
- (6) בסעיף 24, במקום "המדינה" יבוא, בכל מקום, "הרשות";
- (7) בסעיף 25, במקום "המדינה" יבוא "הרשות";
- (8) בסעיף 43, אחרי "מוכות המדינה" יבוא "או מכות הרשות" ובמקום "שהמדינה תצטרך" יבוא "שהמדינה או הרשות יצטרכו";
- (9) במקום סעיף 47 יבוא:

"מסילת ברזל פרטית 47. לא תיבנה, לא תופעל ולא תנוהל מסילת ברזל שלא על ידי הרשות אלא באישור שר התחבורה."

(10) סעיפים 48 ו-49 - בטלים;

(11) בסעיף 51, אחרי "למדינה" יבוא "או לרשות";

(12) בסעיף 56, פסקה (3) - תימחק, ובפסקה (6), אחרי "המדינה" יבוא "או הרשות";

(13) במקום סעיף 57 יבוא:

"תקנות לפי הצעת הרשות 57. הרשות רשאית להציע לשר התחבורה תקנות בדבר הפעלת מסילה ובין היתר בענינים אלה:

- (1) תנאי נסיעה, לרבות תנאי האחריות בשל חבלה לנוסעים ודמי הנסיעה שישלמו הנוסעים.
- (2) תעריף סיווג ותנאים להובלת טובין, חבילות, משק חי או כל חפץ אחר המובל במסילה, לרבות אחריות בעד אויבדנם, נזקם או טעות במסירתם וקביעת חפצים או חומרים שיראו אותם כמסוכנים.
- (3) תעריף ותנאים להחסנתם ושמירתם של טובין, חבילות או משק חי ולשירותים אחרים."

דברי הסבר

לבטל את הוראות סעיף 49 לפקודה לענין מינוי מועצת הרכבת ששוב איננה אקטואלית.

לפסקה 12: התיקונים הם טכניים בלבד.

לפסקה 13: מוצע שהסמכות הנתונה היום למנהל הכללי של הרכבת להציע לשר התחבורה להתקין תקנות בדבר תעריפים לענין מסילות הברזל, תועבר לרשות אשר תציע לשר התחבורה להתקין תקנות כאמור.

לפסקה 9: סעיף 47 לפקודה שמוצע להחליפו קובע הוראות בדבר מסילת ברזל פרטית. מוצע לבטל את ההוראות האמורות ולקבוע שלא תיבנה או תוקם מסילת ברזל שלא על ידי הרשות אלא אם כן נתקבל קודם לכן אישורו של שר התחבורה.

לפסקה 10: לאור התיקון של סעיף 47 לפקודה יש לבטל את הוראות סעיף 48 לענין מסילת ברזל פרטית: כן יש

מתפרסמת כזה הצעת חוק מטעם ועדת החינוך והתרבות של הכנסת:

מבוא

תפקידו של החינוך המיוחד לסייע למתחנכים בו להשתלב בחברה על ידי מיצוי היכולת הטמונה בהם – פיזית, שכלית ונפשית.

חוק שירותי הסעד, התש"ח-1958, וחוק הסעד (טיפול במפגרים), התשכ"ט-1969, אינם מתייחסים כלל לחינוך המיוחד או לילד החריג, ואילו חוק לימוד חובה, התש"ט-1949, מסדיר את נושא החינוך המיוחד באופן חלקי בלבד.

הצעת חוק זו – חוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988, באה לקבוע:

- א. את זכותו של הילד החריג לחינוך מיוחד חינם ואת אחריותה של המדינה כלפיו;
- ב. את המחוייבות כלפי הילד החריג של הרשות המקומית שהיא מקום מגוריו;
- ג. את דרך השמתו של הילד במסגרת מתאימה לו בידי ועדת השמה המורכבת מ-6 חברים, בהם אנשי מקצוע, נציג ההורים ונציג רשות החינוך המקומית שהוא יושב ראש הועדה, כדי להבטיח את מרב שיקול הדעת שיכריע את גורלו של הילד;
- ד. את מסגרת מערכת הלימודים של הילד החריג, משך שנות לימודיו, אורך יום הלימודים ומשך חדשי הלימוד בשנה – כל אלה על פי צרכיו המיוחדים וכן, להכין תכנית למודים אישית לפי צרכיו האינדיווידואליים.

השר הממונה על ביצוע חוק חינוך מיוחד יהיה שר החינוך והתרבות הממונה על חינוכם של כל ילדי ישראל.

בסמכותו של השר לקבוע את כל הנוגע להקמת מוסדות חינוך מיוחד והפעלתם על פי חוק זה. בכל הנוגע לדברים שבתחום טיפולם של משרדי הכריאות והעבודה והרווחה יקבע השר בהתייעצות עם השר הנוגע בדבר. קביעת השר הממונה תרכז את הטיפול בתחום רגיש זה, תביא למניעת כפילויות מחד ו"נפילה בין הכסאות" הגורמת להזנחה – מאידך.

עיקרו של חוק חינוך מיוחד שהוא מבטא שינוי תפישה לגבי הילד החריג: רואה בו אנוש בר יכולת למידה וקידום עד כדי השתלבותו בחברה האנושית הסובבת המעניקה לו כלים לצורך זה – בזכות ולא בחסד.

החוק מעניק להורי הילד החריג ולנציגיהם מעמד של שותפים מלאים בקביעת גורלו ותכנית לימודיו – מעמד שיחזק את הקשר ומעורבות ההורים בכל הנוגע לילדם. חשיבותה של הצעת החוק היא בהגדרה מחודשת של מטרות החינוך המיוחד לצד עיגון השירותים המובאים בו, כדי להבטיח את טיבם ורציפותם, באחריות הממשלה והרשויות, ונתינתם לכל הילדים הזקוקים להם על פי מה שייקבע.

חוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988

פרק א': פרשנות

1. (א) בחוק זה -

הגדרות

"חינוך מיוחד" - הוראה, לימוד וטיפול שיטתיים הניתנים לפי חוק זה לילד חריג, לרבות טיפולי פיזיותרפיה, ריפוי בדיבור, ריפוי בעיסוק וטיפולים בתחומי מקצועות נוספים שייקבעו ולרבות שירותים נילווים;

"ילד חריג" - אדם בגיל שלוש עד עשרים ואחת שמחמת התפתחות לקויה של כשרו הגופני, השכלי, הנפשי או ההתנהגותי מוגבלת יכלתו להתנהגות מסתגלת והוא נזקק לחינוך מיוחד;

"מוסד חינוך מוכר" - כמשמעותו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949¹;

"מוסד לחינוך מיוחד" - מוסד חינוך מוכר שניתן בו חינוך מיוחד, לרבות כיתה במוסד חינוך מוכר שבה ניתן חינוך מיוחד;

"שירותים נילווים" - שירותי הסעה, ארוחות, טיפול רפואי ופארא-רפואי, עזרים מסייעים שירותי אבחון וייעוץ פסיכולוגיים, וכל שירות אחר שהשר קבע בצו, בהתייעצות עם שר הבריאות או עם שר העבודה והרווחה, לפי הענין;

"השר" - שר החינוך והתרבות.

(ב) מונחים אחרים תהא להם המשמעות שיש להם בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949, ובחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג-1953², אלא אם כן ניתן להם פירוש אחר בחוק זה.

פרק ב': חינוך מיוחד חינוכי

2. מטרת החינוך המיוחד היא לקדם ולפתח את כישוריו ויכלתו של הילד החריג, לתקן ולשפר את תפקודו הגופני, השכלי, הנפשי וההתנהגותי, להקנות לו ידע, מיומנות והרגלים ולסגל לו התנהגות מקובלת בחברה, במטרה להקל על שילובו בה וכמעגל העבודה.

מטרת החינוך המיוחד

3. ילד חריג זכאי לחינוך מיוחד חינוכי במוסד לחינוך מיוחד באזור מגוריו; לא נמצא מוסד כאמור באזור מגוריו, אחראית רשות החינוך המקומית למתן חינוך מיוחד לילד במוסד מתאים קרוב ככל האפשר לאזור מגוריו, אף אם המוסד נמצא בתחום שיפוטה של רשות מקומית אחרת.

חינוך מיוחד חינוכי

4. (א) המדינה אחראית למתן חינוך מיוחד חינוכי לפי חוק זה.

אחריות למתן חינוך מיוחד חינוכי

(ב) קיום מוסדות לחינוך מיוחד הניתן לפי חוק זה בתחום שיפוטה של רשות חינוך מקומית יהיה מוטל על המדינה ועל רשות חינוך מקומית במשותף.

(ג) רשות חינוך מקומית ששלחה ילד חריג למוסד לחינוך מיוחד הנמצא בתחום שיפוטה של רשות חינוך מקומית אחרת (להלן - הרשות השולחת) תשתתף בהוצאות קיום המוסד האמור בגין הילד החריג ששלחה; השר יקבע בצו את שיעורי ההשתתפות של רשות שולחת; לענין זה יראו רשות חינוך מקומית כרשות שולחת גם אם הילד החריג שוהה מחוץ לתחום שיפוטה - במעון כמשמעותו בחוק הפיקוח על המעונות, התשכ"ה-1965³.

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 287.

² ס"ח התשי"ג, עמ' 137.

³ ס"ח התשכ"ה, עמ' 48.

(ד) השר רשאי לחייב רשות חינוך מקומית או רשויות חינוך מקומיות אחדות במשותף, לפתוח ולקיים מוסד לחינוך מיוחד לילדים חריגים הגרים בתחום שיפוטה של אותה רשות חינוך מקומית או של אותן רשויות חינוך מקומיות, והזכאים לחינוך מיוחד חנים לפי חוק זה.

פרק נ': איבחון והשמה

5. השר ימנה ועדות השמה לילדים חריגים ויקבע את אזורי פעולתן. מינוי ועדות השמה
6. (א) בוועדת השמה יהיו ששה חברים כמפורט להלן:
(1) נציג רשות חינוך מקומית והוא יהיה יושב ראש הוועדה;
(2) מפקח לחינוך מיוחד או נציגו;
(3) פסיכולוג חינוכי לפי חוק הפסיכולוגים, התשל"ז-1977⁴ (להלן - פסיכולוג חינוכי);
(4) רופא מימחה ברפואת ילדים העובד במכון להתפתחות הילד, מתוך רשימה שיקבע שר הבריאות;
(5) כשיר לעבודה סוציאלית, כמשמעותו בחוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958 (להלן - עובד סוציאלי), בעל נסיון של 5 שנים לפחות בטיפול בילדים חריגים, מתוך רשימה שיקבע שר העבודה והרווחה;
(6) נציג ועד ההורים הארצי לחינוך מיוחד, מתוך רשימה שיקבע ועד ההורים.
(ב) יושב ראש ועדת השמה יזמן את הוועדה מכין המנויים בסעיף קטן (א).
7. (א) ועדת השמה תקבע את זכאותו של ילד חריג לחינוך מיוחד ואת השמתו במוסד לחינוך מיוחד. קביעת זכאות
(ב) בבואה לקבוע השמתו של ילד חריג, תעניק ועדת השמה זכות קדימה להשמתו במוסד חינוך מוכר שאינו מוסד לחינוך מיוחד.
(ג) החליטה ועדת השמה על השמתו של ילד חריג במוסד כאמור בסעיף קטן (ב), תמליץ הוועדה על טיפולים או שיעורים מיוחדים שינתנו לו באותו מוסד.
(ד) הובא לפני ועדת השמה ענינו של ילד חריג שועדת איבחון לפי חוק הסעד (טיפול מפגרים), התשכ"ט-1969⁵, קבעה שהוא מפגר, תתחשב ועדת ההשמה, לצורך קבלת החלטתה, בקביעות ועדת האיבחון לענינו.
8. ועדת השמה תדון בענינו של מי שהופנה אליה בידי אדם או גוף שהוסמך לכך בידי השר, שר העבודה והרווחה או שר הבריאות. הפניה לוועדת השמה
9. (א) ועדת השמה רשאית לצוות על כל אדם להמציא לה כל מסמך שברשותו וכן חוות דעת רפואית הנוגעים לילד חריג, ולהפנות את הילד לבדיקות נוספות, לפי הצורך, והכל כדרוש לה לצורך החלטתה. סמכויות ועדה והדיון בה
(ב) הוועדה תזמין את הורו הילד החריג ותאפשר להם או למי מטעמם להשמיע את טיעוניהם; כן רשאית היא לשמוע את הילד החריג.

⁴ ס"ח התשל"ז, עמ' 158.

⁵ ס"ח התשכ"ט, עמ' 132.

(ג) דיוני הוועדה יירשמו בפרוטוקול; הפרוטוקול, המסמכים הרפואיים וכל מסמך אחר שבידי הוועדה הם סודיים, אך מותר להביאם לידיעת אדם אשר נזקקים לשירותיו לצורך ההחלטה: אדם שלידיעתו הובא פרוטוקול או מסמך כאמור חייב בשמירת סודיותם.

(ד) הוועדה תודיע להורי הילד החריג, או למי מטעמם על החלטתה ונימוקה, כפי שהשחקפו בדיוני הוועדה, ותסביר להם אותם, אלא אם כן החליטה הוועדה שמטעמים מיוחדים אין להביא את נימוקי הוועדה לידיעתם, ואולם פסיכולוג חינוכי או רופא מטעמם יהיה רשאי, בכל מקרה, לעיין בפרוטוקול כולו.

10. (א) מנהל מוסד לחינוך מיוחד יביא, אחת לשלוש שנים, את ענינו של ילד חריג הלומד במוסד, לדיון חוזר לפני ועדת ההשמה (להלן - דיון חוזר).

(ב) דיון חוזר יכול שיתקיים גם לאחר תקופה קצרה מזו שנקבעה בסעיף קטן (א), בין מיזמת מנהל מוסד ובין לבקשת אדם או גוף כאמור בסעיף 8.

(ג) הורה רשאי, בכל עת, להביא את ענינו של ילדו החריג לדיון חוזר, ובלבד שחלפו ששה חדשים ממועד ההחלטה הקודמת בענינו.

(ד) בדיון חוזר כאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) רשאית ועדת השמה להחליט על סמך מסמכים בלבד.

דיון חוזר

11. החלטת ועדת השמה תתקבל ברוב דעות חבריה. החלטת ועדת השמה

12. (א) השר ימנה ועדת ערר בת ששה חברים. מינוי ועדת ערר

(ב) חברי ועדת ערר יהיו:

- (1) מנהל מחוז של משרד החינוך והתרבות והוא יהיה היושב ראש;
- (2) פסיכולוג חינוכי מחוזי של משרד החינוך והתרבות;
- (3) מפקח לחינוך מיוחד;
- (4) עובד סוציאלי שמינה שר העבודה והרווחה;
- (5) רופא מומחה שמינה שר הבריאות;
- (6) נציג ועד ההורים הארצי לחינוך מיוחד.

13. (א) על החלטת ועדת השמה רשאי ילד חריג או הורה להגיש ערר לוועדת ערר תוך עשרים ואחד ימים מיום שקיבל את ההחלטה. ערר

(ב) ועדת ערר רשאית -

- (1) לקבל את הערר ולשנות את החלטת ועדת ההשמה;
- (2) להחזיר את הענין לוועדת השמה לדיון נוסף, תוך מתן הוראות או בלעדיהן;
- (3) לדחות את הערר.

(ג) ועדת ערר תתן החלטתה תוך עשרים ואחד ימים מיום שהוגש הערר, זולת אם האריכה את המועד מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ד) החלטת ועדת ערר תתקבל ברוב דעות חבריה.

פרק ד': הלימודים במוסד לחינוך מיוחד

14. השר רשאי לקבוע, כי שנת הלימודים במוסדות לחינוך מיוחד תוארך מעבר לשנת לימודים רגילה; כן רשאי הוא לקבוע כי לימודים במוסדות כאמור יתקיימו גם בתקופות של חופשת לימודים רגילה.
15. (א) השר רשאי לקבוע יום לימודים ארוך במוסדות לחינוך מיוחד, כולם או מקצתם, ואת מספר שעות הלימוד ביום לימודים כאמור.
(ב) השר יקבע את השירותים הנלווים המתחייבים מקיום יום לימודים ארוך.
16. (א) מורה במוסד לחינוך מיוחד יהיה מורה מוסמך בעל הכשרה לחינוך מיוחד או מורה שקיבל היתר זמני מאת המנהל הכללי של משרד החינוך והתרבות לשמש כמורה במוסד לחינוך מיוחד.
(ב) האמור בסעיף קטן (א) אין בו כדי למנוע העסקתו של אדם שאינו מורה כאמור בסעיף קטן (א) כמסייע למורה במוסד לחינוך מיוחד, כפי שיקבע המנהל הכללי של משרד החינוך והתרבות.
17. השר יקבע בתקנות את מספר התלמידים המרבי בכיתה של מוסד לחינוך מיוחד, לפי סוגו ואפיו של המוסד.
18. (א) השר יקבע תקנים לבעלי מקצועות פארא-רפואיים ואחרים, שאינם מורים, המועסקים בחינוך המיוחד: קביעה כאמור תהא בהתייעצות עם שר הבריאות או שר העבודה והרווחה, הכל לפי הענין.
(ב) בעלי מקצועות כאמור בסעיף קטן (א) יהיו בעלי הסמכה או רישוי כגדרש במקצועם, לפי הענין.
19. (א) בראשית כל שנת לימודים ולא יאוחר ממועד שקבע השר בתקנות, יקבע הצוות המטפל במוסד לחינוך מיוחד, תכנית לימודים אישית לכל ילד חריג הלומד באותו מוסד.
(ב) לצורך קביעת תכנית הלימודים האישית יוזמנו הורי הילד החריג או מי שהשר קבע לענין זה בתקנות.
(ג) בסעיף זה, "תכנית לימודים אישית" – תכנית המתארת את רמת תפקודו של הילד החריג בעת הכנתה, מטרות ויעדים לימודיים, פרק הזמן להשגתן, האמצעים הדרושים להשגתן ואמות מידה לבדיקת השגתן.
20. בסיום שנת הלימודים זכאים הורי ילד חריג הלומד במוסד לחינוך מיוחד לקבל הערכה בכתב על מידת התקדמותו של הילד בתחומים שונים בהתייחס לתכנית הלימודים האישית.
21. בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949, סעיף 9 – יימחק.
22. חוק זה בא להוסיף על האמור בכל חוק ולא לגרוע ממנו.
23. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

- (1) מתן חינוך מיוחד לילדים חריגים בגיל העולה על שמונה עשרה שנים;
- (2) מתן שירותים נילווים, יוחלו בהדרגה החל בשנת הלימודים שקבע השר בצו, ובלבד שההחלה תושלם לא יאוחר מתום חמש שנים לאחר אותה שנת לימודים.
- (ב) תחילתו של סעיף 15 ביום
- (ג) תחילתו של יתר הוראות חוק זה שלושים ימים מיום פרסומו.

חברת הכנסת: אמירה פרטני